

# YHTEENVETO

AKAVAN ERITYISALOJEN JÄRJESTÖLEHTI

6/2007



TAITEILIJAYRITTÄJÄSTÄ  
UUODEN OSAAJA  
TEHOKKUUSMANTRA  
KYLLÄSTYTTÄÄ NUORIA

- MITÄ TEHY SAIP
- VALTIOSEKTORILLE HYVÄT KOROTUKSET
- PALKKASUOSITUKSET ILMESTYNEET
- SUUNNITTELUALALLA UURAUATAVA LAKKO
- MUSEOMESTARIN PITKÄ PÄIVÄ
- JÄSENETUHHNALLA OOPPEAAN

– Luovuus on haastava työväline. Alkuvaiheessa se voi viedä uskottavuuden, sanoo palkittu Iris Kiiskinen.

# Taideinnovaatio palkittiin

Vuoden osaajaksi taiteilija-yrittäjä Iris Kiiskinen

**T**urkulainen taiteilija-ryttäjä, TAKUn jäsen **Iris Kiiskinen** palkittiin Akavan Eri-tyisalojen syysliittokokouksessa Vuoden osaajan palkinnolla. Palkintoraatiin oli tehnyt erityisen vaikutuksen Kiiskisen kehittämä taideinnovaatio, joka yhdistää käsityön, digitaalikuvauksen, tietokoneavusteisen suunnittelun ja nykyaikaiset tuotantotekniikat.

*Iriskiss*-innovaatio tuottaa ajan henkeen sopivia sisustusratkaisuja ja design-tuotteita. Tähän mennessä se on todentunut jo useille eri kankaille ja pinnoille, viimeisimpinä kivimosaiikkiin ja marmorileikkauksiin.

Ajan henkeen sopii myös, että idea on sekä uniikki että helposti tuotteistettavissa.

– Kiiskisen tuoteidea on osoitus luovuudesta, jolla on hyvät edellytykset johtaa kaupallisesti menestyvään toimintaan, palkintoraati totesi perusteluissaan.

### Haastava luovuus

– Luovuus nähdään nyt suurtenkin bisnesten vahvana voimavarana. Ihan yksinkertainen ei liiketoiminnan ja luovuuden välinen suhde kuitenkaan ole, toteaa palkittu taiteilija itse.

Kiiskisen mielestä luovuudella on useita eri tasoja ja ilmenemismuotoja.

– Ideat ovat ensin näkymättömiä ja muhivat päässä. Silloin ne ovat voimakkaita ja vahvistavia. Ne on helppo omistaa ja pitää itsellään.

– Kun luovuus alkaa etsiä hahmoa näkyvässä maailmassa, siitä tuleekin haavoittuva. Mitä enemmän tekniikkaa ja apuvoimia vaaditaan ideoiden konkretisoimiseen, sitä valmiimpi tekijän pitää olla jakamaan, luopumaan ja hyväksymään oma vajavaisuutensa.

Kiiskisen kokemuksen mukaan tässä vaiheessa luovuus vie usein myös tekijältään uskottavuuden. Siksi se on varsin haasteellinen työväline.

Sama koskee Kiiskisen mielestä kaupallistamista. On haastavaa saada luova idea siihen muotoon, että sille löytyy maksavia asiakkaita.

– Luovan alan ryttäjälle edellä mainitut luovuuden tasot – sisäinen vahva ja ulkoinen haavoittuva – ovat tarpeellisia, tasapainoisesti ikuisessa liikkeessä.

### Tietokoneesta ystävä

*Iriskiss*-innovaatio on edellyttänyt Kiiskiseltä kiviliasta tutustumista tietotekniikan maa-



KARI KOSKI

Iris Kiiskisen luonnehtii itseään luovuustyöläiseksi, jonka menestys perustuu elinikäiseen oppimiseen. Oppimansa tiedot ja taidot hän on integroinut välittömästi ja luovasti omaan työhönsä ja tuoteideoidensa kehittämiseen.

#### Motto:

**”Tuotteessa pitää olla veto-voimaa, tekijässä viehätysvoimaa. En tee massatuotetta, joten minun ei tarvitse kalastella massojen suosiota.”**

Iris Kiiskinen

ilmaan. Entisestä inhokista tuli lopulta bisneksen mahdollistaja. Tie oli taiteilijan mukaan kivinen.

– Myönteinen suhde tietokoneeseen ei tahtonut millään muodostua. Tiedostot ja sähköpostit leikkivät hallitsematonta sirkusta koneellani.

Nyt hän on vihdoin saavuttanut sellaiset erikoistaidot, että *iriskiss* voi alkaa hakea hahmojaan myös konkreettisessa maailmassa.

– Taiteellisen, käsintehdyn tuotannon muuttaminen modernin tekniikan ja teollisuuden maailmaan on huikea, vaikea ja suunnattoman kallis prosessi, joten oppimisen aiheet ja vaiheet eivät suinkaan ole ohi.

Iris Kiiskinen muistuttaa, että tuotteistamisen vaiheessa raha saa aivan uuden merkityksen. Tuotannon kustannukset ja tuotteen kate keikahtavat toisinpäin ja rahaa kuluu pal-

jon enemmän, ennen kuin tuote on asiakkaan kädessä ja rahat ryttäjällä.

– Enää ei voi puuhastella yksin ja olla niin tehokas kuin haluaa. Yhteistyökumppaneiden sopivuus on rahaakin tärkeämpi asia. Toivottavasti osaan valita *iriskissille* parhaita mahdollisia kumppaneita. Se vasta osaamista vaatiiinkin.

Palkintorahoille Kiiskinen kertoo tehneensä jo ”sijoitussuunnitelman” kultaisen leikkauksen mukaan: 60 % menee tänä vuonna *iriskiss*-tuotannon rahoittamiseen Monbeliardin joulumarkkinoilla, 30 % *iriskissin* suojaukseen – tuotteen ensimmäiset mallisuoijat kun ovat nyt ajankohtaisia.

Entä loppu 10 %? Ne kuluvat Iriksen itseensä eli ruokalaskun lyhentämiseen.

Anna Joutsenniemi

Akavan Eri-tyisalat ja OP-ryhmä myöntävät vuoden osaajan palkinnon jäsenelle liiton edustamaa ammatti- tai koulutusalaan edistävästä merkittävästä teosta. OP-ryhmän lahjoittama palkinto on tuhat euroa.

**Yrittäjä saa avun liitosta** Iris Kiiskinen on ollut Akavan Eri-tyisalojen ja Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestön TAKUn jäsen vuodesta 2002. Hän kertoo saaneensa uransa varrella elintärkeää apua liitosta. – Kiitos, että saan kuulua tähän ammattiliittoon. Ilman teiltä saamaani tukea olisin joutunut luovuttamaan jo aikoja sitten. Erityisesti lakiasiantuntijan apu on ollut korvaamatonta, hän sanoi kiitospuheessaan Hämeenlinnassa.

## En omväxlande förhandlingshöst

I november nåddes samförstånd om de sista arbets- och tjänstekollektivavtalen som berör Akavas Specialorganisationers medlemskår. Mest omtvistat av den privata sektorns avtal var planeringsbranschens avtal. En uppgörelse nåddes den 22 november efter de högre tjänstemännens historiska strejk.

Tehy fick med nöd och näppe tillstånd ett avtal som föranledde diskussion även bland Akavas Specialorganisationers medlemmar inom den kommunala sektorn. Av förbundets medlemmar i vårdbranschen utgör ergoterapeuterna den största gruppen.

När denna tidning går i tryck är tolkningen av Tehys avtal ännu inte klar. Det står klart att i det tidigare ingångna AK-TA-avtalet, som berör våra medlemmar, fick de grupper som företräds av Akavas Specialorganisationer i huvudsak lika stora förhöjningar som Tehys sjukskötare under 2008-2009.

Diskussionen förvirras av att Tehys avtal går ut först i slutet av 2011. För avtalsperiodens senare år 2010 och 2011 kom man i Tehys avtal överens om förhöjningar på 2,8 - 4,8 % beroende på hur antalet anställda utvecklas. Dessutom får Tehys medlemmar allmänna förhöjningar enligt den allmänna linjen, vilka avtalas senare.

Det är viktigt att lägga märke till att övriga organisationer inom den kommunala sektorn förhandlar om förhöjningarna under 2010-2011 först hösten 2009. Tehys avtal erbjuder ett bra underlag för dessa förhandlingar. De olika yrkesgruppernas löneframgång kan bedömas först efter dessa förhandlingar.

Akavas Specialorganisationer tog tillsammans med tre andra organisationer för vårdbranschen inom den kommunala sektorn ställning till den punkt i Tehys avtal där en del av löneförhöjningarna är bundna till en produktivetsförbättring så att den enda produktivetsmätaren är utvecklingen i fråga om antalet anställda.

– Produktiviteten inom den offentliga servicen är en viktig sak, men den måste bedömas mångsidigt. Löneförhöjningar som är bundna till antalet anställda



Årets expert Iris Kiiskinen skapar inredningslösningar på ett nytt sätt. Bild: Kari Koski.

leder lätt till att tillgången på service minskar, stressen i arbetet ökar och trivseln på arbetsplatserna försämras, betonade organisationerna i sitt ställningsuttalande.

### Ett bra avtal inom staten

Inom den statliga sektorn nåddes en uppgörelse i mitten av oktober efter långa och besvärliga förhandlingar. Avtalet har en kostnadseffekt på 11,7 % och är bra i förhållande till de mål som sattes. Det är i kraft 1.10.2007–31.1.2010.

De allmänna förhöjningarna till alla inom staten är

1.10.2007	3,5 %
1.10.2008	2,3 %
1.10.2009	2,2 %

Sammanlagda lokala och utvecklingspotter

1.3.2008	1,6 %
1.3.2009	1,7 %

Dessa ämbetsverksvisa potter används antingen för att påskynda övergångsperioderna för avtalen om det nya lönesystemet och/eller för att förnya lönesystemen. Potterna kan också användas för att delfinansiera eventuella resultatavdessystem eller för annat som man kommer överens om inom ämbetsverken, t.ex. arbetstidsförsök.

För s.k. textfrågor används 0,2 %.

Bland annat förtroendemännens och arbetarskyddsfullmäktiges ersättningar stiger till minst 65 euro/mån. eller med 15 %.

Vid avtalsperiodens utgång utfaller en likalönepott på minst 0,2 %. Avsikten är att rikta potten till sådana kvinnodominerade grupper som har utbildning enligt åtminstone utbildningsnivå 2 och som förtjänar mindre än medelinkomsten inom staten (ungefär 2 500 euro). Likalönepottens storlek i de olika ämbetsverken varierar enligt hur stor del ämbetsverkets anställda som hör till den grupp som avgränsats enligt ovan nämnda kriterier.

### Konstnärsföretagare Iris Kiiskinen årets expert

Konstnärsföretagaren Iris Kiiskinen från Åbo valdes till Akavas Specialorganisationers årets expert. Priset på ettusen euro hade donerats av OP-gruppen och överlämnades på höstförbundskongressen i Tavastehus den 17 november.

Kiiskinen belönades i synnerhet för sin innovation, som gör det möjligt att producera eleganta, individuella och mångsidigt användbara inredningslösningar som passar ihop med tidsandan. Produktiden kombinerar individuell textilkonst som görs som hantverk, digitalfotografering, datorstött planering och moderna produktionstekniker för olika material.

– Iris Kiiskinens produktidé är ett bevis på kreativitet som kan leda till kommersiellt framgångsrik verksamhet, motiverade prisjuryn valet.

Iris Kiiskinen är medlem i Fackorganisationen för konst- och kultursektorn TAKU rf.

Cajsa Rudbacka-Lax